

Doing Business in Moldova

Roger Gladei

Indicatori *Doing Business* – 11 domenii (10 comparative)

Formare	Creștere	Operațiuni	Lichidare
<p>Creare afacere <i>capital minim, proceduri, timp, cost</i></p>	<p>Înregistrare proprietate <i>proceduri, timp, cost</i></p> <p>Obținere credit <i>birouri de credit, legislație gaj mobilier</i></p> <p>Protecție investitori <i>tranzacții cu persoane afiliate</i></p> <p>Executare (silită) contracte <i>soluționare dispută comercială</i></p>	<p>Obținere permise construcție <i>proceduri, timp, cost</i></p> <p>Plată impozite <i>număr plăți, timp și rata totală a impozitului</i></p> <p>Comerț transfrontalier <i>Documente, timp, cost</i></p> <p>Obținere electricitate <i>Proceduri, timp, cost</i></p> <p>Angajare personal (<i>anexă</i>)</p>	<p>Insolvabilitate <i>timp, cost și efect: rata recuperare</i></p>
Intrare	Proprietate, protecție investiții, acces la credit	Povara administrativă, flexibilitate angajări	Recuperare, relocare active

Cum beneficiază Moldova

Generează date
microeconomice privind
reglementarea în afaceri

1
**Instrument
diagnostic**

2
**Instrument
reformă**

Identifică locurile slabe și
oportunitățile și prezintă
practicile bune

3
**Instrument
monitoring**

Creează repere pentru măsurarea
progresului în timp

Creare afacere

DB 2015 (No. 35, +16)

Proceduri - 5:

- rezervare nume, depunere acte, înregistrare și ridicare acte,
- înregistrare IFS,
- înregistrare CNAS,
- înregistrare CNAM,
- înregistrare Statistică.

Timp: 4 ore -7 zile (media UE 12.1 zile)

Cost: MDL 1000-1800

Capital social minim – ABROGAT (112 țari)

Georgia:

- 2 proceduri: înregistrare, cont bancar,
- 1 zi,
- GEL 100/200

GP

1. Forma: SRL vs. Îl vs. patentă (Legea 93/1998)

- impozitare, incl. deduceri, asigurare socială și medicală,
- contabilitate și raportări.

2. Locul:

- capitală vs. provincie,
- ZEL (Legea 440/2001) vs. parc industrial, (Legea 182/2010).

3. Banca:

- acces distanță: client-bank, e-extrase,
- produse finanțare și economii.

4. Marca comercială: "PVPS"

5. Angajare personal

Acces la credit

DB 2015 (No. 23, +76)

Acoperire birou credit – 8.8% din adulți:

- 213,714 persoane fizice,
- 12,300 persoane juridice.

Drepturi creditori și debitori:

- registrul gajului și cadastrul,
- prioritatea între creditori,
- executarea silită extrajudiciară.

GP

1. Creditul pentru consumatori (Legea 202/2013):

- informație precontractuală (DAE și valoare plătită),
- conținutul contractului de credit (dreptul de revocare, grafic de rambursare, costuri),
- rambursare anticipată (compensare 0,5-1%, excepție - % flotantă).

2. Gajul mobilier (Legea 173/2014):

- gajul repetat nu poate fi interzis,
- un singur registru,
- super-priorități (recolta, animale).

3. Finanțări alternative:

- creditul comercial,
- leasingul financiar.

Executare (silită) contracte

DB 2015 (No. 42, +1)

Timp – 567 zile

Cost – 28,6% din valoarea acțiunii

Proceduri – 31

GP

1. Încheiere contracte:

- garanții (ex. escrow),
- răspunderea (prejudiciu),
- clauze abuzive vs. ilegale.

2. Judecata:

- avocat,
- sechestru,
- tranzacție.

3. Arbitraj și mediere (Legea 134/2007):

- taxa de stat,
- executare silită.

Impozitare

DB 2015 (No. 70, +35)

Plăți – 21/an, incl. 12 CNAM

Timp – 185 ore/an

Impozite și contribuții salariale – 30,2%
(EAC – 21,4%)

Rata totală impozit (fără TVA) – 39,7% din
profit (EAC – 34,9%)

GP

1. Optimizare fiscală:

- costuri personal: salariat vs. prestator vs. autor,
- jurisdicția fondatorului (TEDI),
- explicații scrise IFS (art.234 CF).

2. Deduceri:

- cheltuieli ordinare și necesare (*"fără de care este imposibil de a face business"*),
- studii (ucenicie) și burse private (Legea 130/2014),
- premii și sporuri.

3. TVA:

- locul livrării (art.111 CF),
- scutiri (art.103 CF),
- trecerea în cont (art.102 CF).